

Večernik

Leto IV. (XI.), šte. 119

Maribor, ponedeljek 26. maja 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zav. v Ljubljani št. 11.409
Velja mesečno, prejeman v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglasi po tarifu
Oglase sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Velike plebiscitne slavnosti

priljubljeni — kakor je bilo to že ponovno v našem časopisu objavljeno — avstrijski Nemci letos v Celovcu in na ostalem ozemlju avstrijske Koroške. Bila bi to notranja zadeva avstrijske države, ako bi ne imela po vseh dozdajnih pripravah in predznakih ostantativno izživalnega značaja ne le z oziranjem na naše brate Slovence na Koroškem, ampak tudi z oziranjem na našo državo samo. Zakaj ni dvoma, da je po dogodkih zadnjih dni, ko se je avstrijski zvezni kancelar dr. Schober mudil v Parizu in Londonu, kjer je glasom poročil inozemskih listov pokrenil vprašanje priključitve Meziške doline Avstriji, smatramo prireditve proslave jubileja koroškega plebiscita kot demonstracijo avstrijskih Nemcev za njihove težnje, ki niso v skladu z interesi naše države. Tem manj moremo o tem dvomiti danes, ko smo včeraj imeli priliko čuti najnovejše govore voditeljev avstrijskega Heilmwehra, ki so povedali jasno dovolj za vsakogar, kdor zna med vrstami čitati, da še niso pustili pasti svojih aspiracij na severnozpadne predele naše države.

Dokler so bile priprave za plebiscitni jubilej bolj privatnega značaja, v rokah raznih avstrijskih in zlasti koroških nemško-nacionalnih organizacij, dokler niso sodelovala tudi oficijelna mesta sosedne države, smo mogli hladnokrvno in mirno preko tega prehajati na dnevni red, da nam ni moglo biti vseeno, ali se naši koroški Slovenci po nepotrebnem razburjajo in z vsiljenimi proslavami zanje izgubljenega plebiscita gnajajo. Toda stvar je postala drugačna, čim se je avstrijska vlada odločila, da na teh provokatornih in demonstrativnih manifestacijah koroškega in avstrijskega nemštva, naperjenih proti našemu narodu, oficijelno sodeluje. Nedavno se je oglasila pri zveznem kancelarju dr. Schobru na Dunaju deputacija koroških Nemcev, nemški poslanci iz Koroške, ki so pozvali zvezno vlado, naj sodeluje in naj podpre koroške Nemce pri prireditvi proslave. In tako dr. Schober kakor tudi finančni minister dr. Juch sta obljubila vso moralno in tudi materialno pomoč avstrijske vlade. Dr. Schober je v svojem odgovoru še posebej povdaril, da je odločno zavrnil poskus inozemstva, ki je hotelo pritiskniti na Avstrijo, da bi opustila to provokativno proslavo. Obljubil je, da bodo izdane posebne jubilejne poštne znamke, kojih dohodek bo šel v prid Koroški, in v isto svrhu bo izdan poseben spominski kovani denar. Tudi sicer bo zvezna vlada Koroške pri plebiscitnih proslavah do vseh svojih močeh tudi finančno podprla. Tudi se bo vršila posebna slavnostna seja avstrijskega parlamenta, v kateri bo na slovesen način sklenjen zakon, koliko bo dala država Koroški na razpolago za jubilejne plebiscitne proslave.

Rodbinska tragedija v Ljubljani

MAGISTRATNI SLUGA JONTES USTRELIL ŽENO, SMRTNO NEVARNO RANIL ENO HČERKO, LAHKO PA NAJMLAJŠEGA SINA.

LJUBLJANA, 26. maja. V Prečni ulici št. 2 se je odigrala danes zjutraj strašna rodbinska drama. Bivši občinski sluga Josip Jontes, oče 4 otrok, je v trenutku duševne zmedenosti in iz žalosti, da so vsi člani družine brez posla, ustrelil svojo 54letno ženo Marijo, nakar je hotel ustreliti še hčerko, ki pa jo je težko ranil. En strel je zadel tudi najmlajšega sina, ki je hitel materi na pomoč. Morilec je zdirjal nato v stranišče

in hotel izvršiti samomor, kar pa se mu ni posrečilo. O priliki aretacije je bil popolnoma miren, duševno močno depri-miran. Izjavil je ihte, da je izvršil svoje dejanje v obupu, ker je grozila njegovi družini lakota in ker je bil sin izključen iz srednje šole. Težko ranjeno hčerko so takoj odpeljali v bolnico in je njeno stanje brezupno, dočim je mogel najmlajši sin po prvi zdravniški pomoči zopet domov.

Pred govori braniteljev

DANES JE BILO V TERORISTIČNEM PROCESU ZAKLJUČENO DOKAZNO POSTOPANJE. — JUTRI BO GOVORIL DRŽAVNI TOŽILEC.

BEOGRAD, 26. maja. Po dvodnev-nem odmoru se je danes nadaljevala pred državnim sodiščem za zaščito države glavna razprava proti zagrebškim teroristom. Z današnjim dnem je pravo dokazno postopanje končano in prične jutri državni tožilec dr. Učović s svojim govorom.

Na današnji razpravi je bil že v drugič zaslišan zagrebški sodni zdravnik dr. Farkaš. Ker ga je notranji minister razrešil službene tajnosti, je mogel podati dr. Farkaš vse posameznosti o zdravniški preiskavi obtoženega bivšega podpolkovnika Begića. Naglašal je med drugim, da boleha Begić na srčni oslabeledosti in ga je zato tudi zdravil. V zvezi s tem so zahtevali branitelji, da naj sodišče dr. Farkaša zasliši o raznih drugi ugotovitvah, kar pa je senat odklonil.

Do zanimivega incidenta je prišlo, ko je branitelj dr. Šutej očital senatnemu predsedniku dr. Subotiću nervoznost. Sodišče mu je zato takoj naložilo globo 1000 Din. Branitelj dr. Živko Bertić je opozoril senat na svoj spor s poročevalcem zagrebških »Novosti« in je zahteval od predsednika, da naj opozori poročevalce listov, da poročajo stvarno in pravično. Predsednik dr. Subotić je res takoj v tem smislu apeliral na domače in inozemske poročevalce. Nato so bila prečitana tuzemska in inozemska poročila o svoječasnem delovanju teroristične organizacije, nakar je bila razprava zaključena. Jutri prevzame besedo državni tožilec dr. Učović. Pričakuje se, da bodo govori braniteljev trajali ves ta teden, tako da bo objavljena razsodba šele koncem prihodnjega tedna.

Aretacija düsseldorfškega morilca

DÜSSELDORF, 26. maja. Policija ima že v rokah povzročitelja düsseldorfških umorov. Je to delavec Peter Kürten iz Mühlheima. Pri zaslišanju je že priznal vse umore in je napisal tudi muoge posameznosti, ne da bi se zapletel v kaka protislovja. Kürten se obnaša pri zaslišanju popolnoma cinično in mirno. Svoje številne zločine utemeljuje z izjavo, da se je hotel maščevati nad človeštvom. Hladnokrvno izjavlja: »Najboljše je, da mi odvezmete glavo!« Kürten je bil že 17 krat kaznovan, enkrat na 4, enkrat na 3 leta. Zadnja njegova žrtev, uslužbenka Schultze, ki mu je po 15 vbojnih zbežala, ga je takoj spoznala, čim ga je opazila, neka druga njegova žrtev pa ga je spoznala po glasu. Zanimivo je, da je Kürten že 7 let oženjen. Njegov žena je pod vtisom silnih razkritij o zločinih moža zblaznela in so

jo morali prepeljati v umobolnico v Grafenberg.

DÜSSELDORF, 26. maja. Včeraj so Kürtena konfrontirali z žrtvami, ki so mu srečno ušle. Kürten je priznal, da je umoril Rozo Uhlig ter invalida Scheera, tega zato, ker je vedel za umor Uhligove. Preiskava se še nadaljuje in bo trajala najmanj mesec. Kürten je pod strogim nadzorstvom, da ne bi morda poizkušal izvršiti samomora.

Obletnica vstopa Italije v svetovno vojno

RIM, 26. maja. Povodom obletnice vstopa Italije v svetovno vojno je objavila uradna Agenzia Stefani število žrtev, ki jih je položila Italija na žrtvenik zmage antante. Po teh podatkih je padlo na bojiščih 452.000 italijanskih vojakov, invalidov pa ima Italija 458.307, dočim so znašali njeni vojni stroški 18,6 milijarde lir.

Registriramo ta dejstva in te izjave vodilnih avstrijskih državnikov kot kronisti, da naš svet vidi, kako velikopotezno se Avstrija pripravlja na demonstrativne provokatorne slavnosti proti našemu narodu. Zakaj v hipu, ko se je avstrijska oficijelna vlada vpregla v voz koroških nemških nacionalcev ter proslavlja žalostno dejstvo, da so krog 100.000 naših dobrih slovenskih Korošcev potom brezvestnih intriz in terora

odtrgali od svojih bratov, v tem hipu to ni več notranja zadeva Avstrije, ampak postaja mednarodna zadeva, predvsem pa zadeva, ki tangira našo narodno čast in naš narodni ponos. Ne vemo, kaj bodo ukrenile naše poklicane nacionalno-obrambne organizacije. Menimo pa, da jih priprave na naši meji v zvezi z aspiracijami na našo zemljo ne morejo in ne smejo pustiti hladnih, da bi držale roke križem.

Uihar opustošil italijansko kopališče

RIM, 26. maja. Nad pomorskim kopališčem je divjal silen orkan, ki je uničil vse kopališke naprave. Škoda je ogromna, vendar človeških žrtev ni zaznamovati.

Papež in njegov telefon

Leoni, inženjer mednarodne telefonske in brzojavne družbe, ki je bil cele tri mesece zaposlen s telefonskimi napravami v Vatikanu, je podal zanimivo izjavo o svojih delih v papeški palači. Med drugim je poudarjal: »To je bila nedvomno ena najtežjih nalog, kar sem jih imel kedaj rešiti in sicer predvsem radi tega, ker ni nobenega pravega načrta Vatikana. Izdelati smo morali načrt šele sami na podlagi svojih opazovanj. Vatikanske palače z 11.000 sobami so rezultat večstoletnih gradenj, prenavljanja in obnavljanja. Kadar smo polagali kable, nismo nikdar vedeli, kam vse bomo morali z njimi. Često smo zadel na debelo zidovje, ki smo je morali potem predreti. V vatikanski državi bo instaliranih 6000 telefonskih aparatov, kar pomeni vsekakor rekord, kajti cela država šteje komaj 500 prebivalcev. V nobeni državi na svetu ne pride toliko telefonov na enega prebivalca kakor v cerkveni državi. Sicer smo se poslužili sistema, ki omogoča tudi zelo dobre prekomorske zveze. Čim bo instaliranje gotovo, potem bo treba papežu v njegovi privatni knjižnici vzeti v roke samo slušalo, zahtevati Newyork ali Buenos Aires, nakar bo imel že v kratkem zelo dobro zvezo. Daljnovidni Vatikana bodo šli preko Francije in Anglije v Severno Ameriko, ali preko Berlina in Madrida v Južno Ameriko. Le en slab člen še obstoja v sedanji verigi in to je italijanska državna telefonska proga med Rimom in Florenco, ki gre še nad zemljo. Toda tudi ta bo čimprej mogoče izpeljana pod zemljo. Papež ima svojo lastno direktno linijo k rimski telefonski centrali. Njegovi govori ne bodo šli preko centrale vatikanskega mesta, s katero ga bo sicer tudi lahko spojit. Njegov namizni aparat je obložen s težkimi zlatimi pločami in ima papeški grb. Tudi državni tajnik Pacelli in kardinal Serafini imata zelo dragocene aparate.«

Zastavljena Rubensova slika.

V cerkvi sv. Petra v Kölnu je bila dragocena slika slavnega slikarja Petra Pavla Rubensa, zadnje njegovo umetniško delo, »Križanje apostola Petra«. Sedaj je cerkvena občina slika zastavila za posojilo, ki ga je najela za razne investicije pri cerkvi!

Koliko je vredno odgrizeno uho?

Dve sosedni — Parižanki sta si že dolgo bili v lasch. Nedavno ste se povodom prepira tudi stekli, vlačili za lase in grizli in sicer tako, da je eni v zobeh ostalo uho sosedu. Ta je ohranila še toliko prisotnosti duha, da je hitro zgrabila za uho in ga dala v špirit, potem pa je šla tožit. Sodišče je v prvi instanci obsodilo uhožerko na 2 meseca, prizivno pa na leto dni ječe in 15.000 frankov globe.

Tatarska opera iz Kazana

bo začetkom junija gostovala v prostorih II. moskovskega hudožestvenega gledališča s svojim čisto tatarskim repertoarom.

Pod sokolskim praporom

VELIKA REVILJA SOKOLA - MATICE V MARIBORU.

Mnogi so bili mnenja, da bo v sokolskih vrstah nastala stagnacija vsled izločenja privatne inicijative in proglasitve Sokola kraljevine Jugoslavije kot oficijelne ustanove. Vsi oni, ki so to domnevali, so se mogli glede sokolskih vrst v Mariboru tako predzadno kakor tudi včerajšnje nedelje prepričati, da so bili v zmoti. Zakaj novo stanje je le še podžgalo delavnost v vrstah sokolskih organizacij, katerim so se pridružile cele vrste novih moči, ki vidijo in gledajo danes v sokolskem sistemu edini smotrni način vsestranske telesne vežbe in obenem moralnega in duhovnega utrjevanja.

Včerajšnja nedelja je bila v Mariboru zopet posvečena visoki misiji Sokolstva. Kdor je videl množice navdušenega občinstva na letnem telovadišču mariborskega Sokola-Matice, kdor je na drugi strani gledal sijajne nastope sokolske armade od najmanjših, še komaj 4letnih, pa do onih, ki kot že osiveli upokojenici še vedno junaško stopajo v areno kot telovadci, se ni mogel ubraniti utisa, da je sokolska ideja vedno privlačna sila.

Krasen solčni popoldan je zbral v areni letnega telovadišča Sokola-Matice stotine in stotine gledalcev; med njimi so bile tudi službene osebnosti okrožni inšpektor dr. Schaubach, mestni župan dr. Juvan, predsednika okrožnih sodišč dr. Žiher iz Maribora in dr. Vidovič iz Celja, pukovnik Gjorgje Dedinac, polic. svetnik dr. Pestevšek, obin. policijski komisar Jaša Stanič in mnogi drugi.

Točno po programu in s sokolsko na-

lančnostjo so se vrstile posamezne točke: vrsta starejših pod vodstvom br. Hvalenca s prostimi vajami; orodna telovadba vseh skupin v 6 oddelkih pod vodstvom br. Arnuša; 60 članov broječi moški naraščaj s prostimi vajami pod vodstvom br. Mačusa in Lapajnetaja; slovenski olimpijci, vzorna šestorica Štukelj, Primožič, Arnuš, Venuti, Gorup in Lapajne na bradlji in pozneje na drogu, ki je izzivala s svojimi vratolomnostmi in eksaktnostjo burje navdušenja; ženski naraščaj pod vodstvom sester Nade Žihrove in Mire Pipanove s prostimi vajami, pri katerih smo morali občudovati ritmično skladnost gibov; vežba v podbijanju med člani in naraščajem z zmago naraščaja; vežbe članic pod vodstvom sestre Pipanove; originalne igre dece in končno še proste vaje članov. Vsi nastopi, predvsem pa vežbe naših olimpijcev, so izzivali burje navdušenja med občinstvom, ki je nastopajoče bogato nagradilo z neprestanim pritrdjevanjem.

Ves nastop je vzorno vodil načelnik br. Dekleva, sokolski orkester pod vodstvom br. Šušteršiča pa je spremljal vežbe.

Oba naša Sokola — to in onstran Drave — sta v pogledu sistemske telesne vzgoje vzor in ponos našega mesta. Oba starosta br. dr. Boštjančič in dr. Pivko lahko s ponosom zreta na uspehe svoje in svojih sodelavcev. Sokol pa nikdar ne počiva, ampak stremi za vedno novimi uspehi in vedno večjo popolnostjo!

priveditvah prav lepo število, je tudi pokazalo razumevanje za ta vzorni trud naših bodočih vzgojiteljev naroda in ni štedilo s priznanjem.

Križev teden.

S »Križevno nedeljo« se odpira pred praznikom Vnebohoda takozvani križev teden, ko se vrše tradicionalne procesije na polja, proseč dobre letine in obvarovanja od toče in hudega vremena. Kmetško delo te dni ponekod počiva, ponekod pa se izrablja vsak solčni dan za sušenje krme in druga sezonska dela. Procesije se vijejo od ene farne cerkve do druge in krečejo na deželi večinoma med njivami, livadami in sadonosniki. — Davi ob 6. se je tudi po Gosposki ulici v Mariboru vila dolga procesija vernikov s škofom dr. Tomažičem in številno duhovščino na čelu. Istočasno so zvonili zvonovi vseh mariborskih cerkv. Okrog 8. ure pa je franciškanška fara vrnila stolni obisk.

Iz birmovanja.

Vsaka birma je za šolsko mladež, kateheta in botre nekaj neprijetnega. Rajni škof je namreč tudi botrom kaj rad otipaval njihovo versko žilico in to posebno za starejše ni baš prijetno. Istotako neljubo je bilo izpraševanje slabo podkovanim otrokom. Navadno so kateheti take kozličke stavili bolj postrani, da jih ne vidi živo oko radovednega škofa, kar pa se je malo kdaj posrečilo. Tako tudi v kozjanskem okraju. Škofovo oko zapazi nekega »skrivovčiča« in pravi:

»Gospod kaplan, kaj pa je s tem?«
»Presvitli, ta je pa revček, s tem ni nič.«

»Ne, moj ljubi, vsak mora biti deležen božje besede. Treba se je samo potruditi. Poglejte malo.« In škof začne:

»Mali, kako ti je ime?«
»Franček.«
»Dobro Franček. Kdo sem pa jaz?«
»Bog Oče.«
»Ne, ne. Le pogledaj me. Kdo sem?«
»Bog Sin.«

Škofu postane malo sitno, zato pokaže na svojo pastirsko palico in belo kapo in ga vpraša:

»Franček, kaj misliš, po kaj sem prišel sem v vašo cerkev?«
»Da bi kaj zaslužili.«

Škof pogleda kaplana, bogome prav ste imeli in je izpraševal vneta dalje po cerkvi.

Mariborski in dnevni drobiž

Za kopališče na Mariborskem otoku
je kopališčni odbor občinskega sveta določil kopališki red, ki vsebuje v glavnem sledeče določbe: kopalni čas bo trajal dnevno od zjutraj do mraka. Vstop na otok bo mogoč in dopusten samo proti izkaznici in samo pri blagajni na mostu. Obleke bodo se smele odlagati samo v kabinah ali omaricah. Otroci pod 10 let ne bodo smeli priti brez spremstva odraslih. V kopališče se bo smelo samo v kopalni obleki (dame neprozoren poln triko, moški neprozorne plavalne hlačke s kratkimi hlačnicami). Pse in druge živali seboj jemati je prepovedano. Izkaznice za obisk otoka bodo po 1 Din, za kopanje ob delavnikih po 2 Din, ob sobotah pop., nedeljah in praznikih po 1 Din. Dijaki, vojniki-redovi in otroci do 10. leta vedno samo po 1 Din. Izkaznica za kabino 6 Din, ob sobotah popoldne ter ob nedeljah in praznikih 12 Din, izkaznica za omarico polovico manj. Kdor vzame izkaznico za kabino ali omarico, je že s tem plačal tudi pristojbino za kopanje. Posebej bo plačati izkaznico za perilo (za rjuho 4 Din, za otiračo 2 Din, za damsko kopalno obleko 6 Din, za moško 3 Din), kdor nima svojega.

Kakšno osobje bo nameščeno v novem kopališču?

Mestno knjigovodstvo je stavilo kopališčnemu odboru občinskega sveta predlog, da se za obratovanje na Mariborskem otoku nastavi sledeče osobje: nadzornik kopališča in obenem otoka, dva blagajnika, plavalni mojster, oseba za izdajanje perila, oseba za izdajanje ključev, en paznik in ena paznica pri kabinah ter vratar.

Smrtna kosa.

Snoči je umrl v Mariboru v 69. letu starosti g. Andrej Rudež, kaznilniški nadpaznik v pokoju. Pogreb se bo vršil jutri, v torek, ob 16.30 izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče na Pobrežju. Blagmu spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

Narodno slavlje v Rušah.

Dva dneva nas še ločita od velikega narodnega slavlja v prijaznih Rušah, ko bo tamkaj otvoritev novega krasnega Sokolskega doma. Je to ponosna zgradba, namenjena izključno prosvetnim svrham. Veliki so ideali onih, ki stavijo svoje moči in sredstva v tako veliki meri kulturnim svrham na razpolago. Zato jih podprimo in pohitimo v četrtek, dne 29. maja na otvoritev Sokolskega doma v Rušah. Že od nekdanj smo ob sličnih prilikah radi zahajali v ta narodno zavedni kraj. Pokažimo tudi sedaj, da nismo še pozabili Ruš, našega Malega Beograda!

Domače črešnje

na trgu niso zadnje dni več nobena redkost. Po kvaliteti in ceni uspešno konkurirajo vodenim in dragim laškimi črešnjam. Cena 5—7 Din liter, dočim velja kilogram laških črešenj Din 14 do 20.

Čas prve košnje

je tu. Ponekod so že začeli s košnjo, ponekod se šele pripravljajo. Ker je letošnji travni pridelek zelo dober, so cene staremu senu zelo padle. Meterski stot sena se ponuja že po Din 50 do 60. V lepih jutrih že odhajajo gručice pojočih koscev na delo. V poletju smo...

Smrtna kosa.

Sinoči je umrla v Delavski ul. 2 vdova po krojaškem mostru, gospa Krescencija Ledinek, stara 73 let, davi pa na Cesti na Brezje 40 80letni Martin Dokl, upokojeni železničar.

Nad 2500 sezonskih delavcev
je potom mariborske Borze dela odpovalo od 20. marca t. l. do danes v Nemčijo, kamor so transporti zaključeni. Transporti za Francijo in Holandijo pa se še nadaljujejo.

Osební avtomobil — zgorel.

V noči od sobote na nedeljo se je na Ptujski cesti vsled defekta v razplinjevalcu vnel osební avtomobil lesnega trgovca Ladislava Kranjca. Ker je vsled pomanjkanja vode in nevarnosti, da se vname bencin in olje, bilo vsako reševalno delo nemogoče, je vozilo zgorelo do nerabnosti. Lastnik trpi znatne škodo.

Pevski zbor Glasbene Matice.
Danes pevska vaja ob običajni uri.

Prizor za — bogove,

ki ne bi delal sramote domači filmski produkciji se je včeraj popoldne nudil številnim šetalcem okrog Treh ribnikov. Dva okoliška fanta, očitno že malce čez mero »navdušena«, sta se prav resno spoprijela ter jela prav neusmiljeno mikastiti, kar je vzbudilo pozornost številnih šetalcev. Ker pa se je med ravsom prijel eden od obeh borcev za ograjo, je telednil s celo težino svojega telesa v ribnik in potegnil s seboj še svojega nasprotnika. »Štrbunk« se je čulo in neprisliljen smeh in krohot je dal temu filmskemu prizoru svoj kolorit. Kmalu sta oba bojevnik v ribniku v vzajemno pomočjo prikobacala iz neprostovoljne in nič kaj privlačne kopeli fer osramočena in menda tudi streznjena izginila v — gozdu...

Brez noža ni — nedelje!

Sinoči, nekoliko pred polnočjo, je postal pri Sv. Petru niže Maribora žrtev pretepa z noži 21letni ključavničarski pomočnik Štefan Spes z Meljskega hriba. Neki razboritež ga je z nožem ranil na glavi in hrbtu tako opasno, da so ga morali z reševalnim vozom odpremiti v bolnico, kjer leži tudi 18letni Tone Škof s prerezano desno roko med laktom, dalje 22letni Janko Velej s težko rano na hrbtu in na vratu ter še cela vrsta drugih. — V neki gostilni magdalenskega predmestja pa so 40letnemu Štefanu Dreo skoro izbili levo oko... Napadalca so vtaknili v zapor.

Otvoritev brzojava in telefona Mačkovi.

Dne 10. maja je bila pri pošti Mačkoviča otvorjena javna telefonska govornilnica, ki opravlja tudi brzojavno službo in posreduje brzojavke telefonično.

Ponedeljek — torek

kabaretna večera

v Veliki kavarni

Sprejem v inž. podoficirsko šolo v Mariboru.

Komanda inženjerske podoficirske šole kralja Petra v Mariboru sprejme v tekočem letu 120 mladeničev kot gojenke v svojo podoficirsko šolo v starosti 17 do 20 let. Natančnejši pogoji so interesentom na vpogled med uradnimi urami v mestnem vojaškem uradu, Maribor, Slomškov trg št. 11.

Svinjski sejem v Mariboru.

Na zadnji svinjski sejem je bilo pripeljanih 426, prodanih pa 293 svinj. Cene so bile sledeče: 5—6 tednov stari prašiči 150—200 Din, 7—9 tednov 250—280, 3—4 mesece 300—350, 5—7 mesecev 450—550, 8—10 mesecev 650—850, 1 leto 1000—1200, 1 kg žive teže 12—13, 1 kg mrtve teže 14—17 Din.

Pri ishljasu sledi na kozarec naravnega »Franz Josefove« grenčice, popite zjutraj na tešče, brez muje izdatno iztrebljenje črevesa, kar povzroči ugoden občutek olajšanja. Zdravniki strokovnjaki pripominjajo, da učinkuje »Franz Josefova« voda sigurno in prijetno tudi pri kongestijah proti jetrom in danki ter pri krčnih žilah, hemeroidih, oboleli prostata in mehurnem katarju. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. I

Učiteljsko 2. dekliške meščanske šole v Mariboru

(Cankarjeva ulica) vabi starše svojih učenk na drugi roditeljski sestanek, pri katerem se bo mladina hkrati poklonila svojim materam. Sestanek bo v sredo, dne 28. tm. ob pol 17. (5.) uri v glasbeni sobi, I. nadstropje levo. Starši, odzovite se vabilu, da se pogovorimo skupno glede naše mladine še pred sklepom šolskega leta!

Ogled tovarn Zlatorog in V. Freuno
priredi Slovensko trgovsko društvo dne 29. tm. ob 9.30 predpoldne in vabi vse člane in prijatelje društva. Zbirališče pred tovarno Zlatorog ob 9.30. 1538

Med herachi.

— Od kedaj si ti gluhonem?
— Odkar sem opazil, da so mi ljudje kot slepcu dajali sam krivi denar.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Ponedeljek, 26. maja. Zaprt.

Torek, 27. maja. Zaprt.

Sreda, 28. maja ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Premijera, ab. A.

Ptujsko gledališče.

Ponedeljek, 2. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Celjsko gledališče.

Sreda, 4. junija ob 20. uri »Pravljica o rajski ptici«. Gostovanje mariborskega gledališča.

Iz gledališča. V sredo, 28. tm. bo že tretja krstna predstava slovenske novitete v letošnji sezoni. To pot se bo uprizorila drama priznanega mariborskega pisatelja dr. Maksa Šnuderla »Pravljica o rajski ptici«. Drama se odlikuje po zelo globoki in dramatični vsebini ter se pričakuje njena premijera z največjim zanimanjem. Režira g. Vlado Skrbinšek. V četrtek, 29. tm. se uprizori menda zadnjič v sezoni zelo zabavna moderna opereta »Adieu Mimi« pri nižanih cenah.

Dve lepi akademiji.

Učiteljski naraščaj na obeh mariborskih državnih učiteljskih je v soboto popoldne ločeno priredil svoje akademije: na drž. moškem učiteljskem 105. podružnica Ferijalnega saveza, v telovadnici drž. ženskega učiteljskega pa gojenke zavoda. Na akademiji moškega učiteljskega so nastopali: pevski zbor pod vodstvom g. Šmida, znameniti šramil-kvartet gojencev, orkester prvega in drugega letnika pod vodstvom g. Gajšeka, orkester 3. in 4. letnika pod vodstvom g. Viherja, baritonski solist g. Wusser, čelo-solist g. Skrabl itd. Na akademiji ženskega učiteljskega, ki je bila združena s proslavo Ciril-Methodovega praznika, smo istotako imeli priliko čuti močan ženski zbor, dobro skupino goslačic s spremstvom klavirja, klavirske sole gđ. M. Bibičeve in V. Bobičeve itd., vse glasbene točke pod vodstvom gđ. profesorice E. Ropasove, poleg tega pa tudi govor, deklamacije, telovadni nastop itd. Obe prireditvi ste nam ponovno dokazali, kako resno in v velikem obsegu se na mariborskih šolah gojita godba in petje in s kako hvalevredno vneto se glasbi posveča baš naš učiteljski naraščaj. Občinstvo, ki ga je bila na obeh

Dva libanonska naroda

MARONITI IN DRUZI. — VERSKI RAZVOJ. — NARODNI OBIČAJI. — DUHOVŠČINA N PLEMSTVO.

Libanon, gorovje, ki se dviga severno od Palestine v Mali Aziji, je gotovo vsakomur znano iz Svetega pisma, malokdo pa vé, da živita v tem gorovju da docela samosvoja mala naroda in da je eden že od prvih stoletij kristjanski. Ta dva libanonska naroda se imenujeta Maroniti in Druzi. Kristjani so Maroniti in so sprejeli to vero že od apostolov, ki so prišli med nje. Tekom stoletij se je pa njihovo krščanstvo precej izkvarilo, in šele misijonarji, ki so prišli k njim prvič za časa križarskih vojn, so jih zopet reformirali in združili z rimsko katoliško cerkvijo. Kljub temu so pa ohranili še do dandanes nekaj svojih prvotnih obredov. Vseh Maronitov je krog 300.000 duš.

Druzi, ki so Maronitom po krvi in jeziku zelo sorodni, so pa mohamedanci, a vendar čisto svoje vrste. Njihovo mohamedansko vero je ustanovil krog leta 1918, prerok Mohamed Ibn Israil ed Darasi. Glavna posebnost družke mohamedanske ločine pa je, da so prepričani, da se Alah večkrat učloveči, pride na zemljo in neopažen in nespoznan živi med njimi. Verujejo pa tudi v selitev in potovanje duš, podobno kakor budhisti. Dolga stoletja so kljub različnosti vere živeli z Maroniti v najlepšem sosedstvu in sporazumu, od leta 1824. dalje pa je bilo klanje med obema na dnevnem redu in so napadi mohamedanskih Druzov na krščanske Maronite trajali nepretrgoma do l. 1862., ko je poslala Francija na Libanon posebno vojaško kazensko ekspedicijo, ki je napravila red in mir. Trajen ta mir seveda tudi še potem ni bil, a Druzi so naposled le omagali, deloma se izselili, deloma pa izumrli, tako da jih je dandanes na Libanonu le še 40 do 50.000.

Življenjski običaji so pri obeh, pri Ma-

ronitih kakor pri Druzih precej slični. Hiše si gradijo navadno iz kamenja, in sicer v zelo majhnem obsegu; navadno so samo po 4 metre dolge in široke, visoke pa tudi le 3 metre. Poleg hiše je vedno tudi zelenjadni in sadni vrt. Nošnja je pri obeh sirska: široke hlače, prepasane s širokim pasom, pisane nogavice in opanke. Ženske nosijo coklje z visokim nastavkom na petah in prstih. Dalje nosijo telovnike, podobne onim v naši Bosni ali Črni gori, čezeni pa obešajo navadno še nek ohlapen jopič. Lasé si strižejo, a ne brijejo; brke nosijo vsi moški, brade pa le duhovniki. Ženske se pokrivajo s šalom, kristjanke z modrim ali črnim, mohamedanke pa z belim. Prvim visi po hrbtu navzdol, druge pa si z njim zakrivajo obraz, toda le do polovice. Poleg tega nosijo Druzinje takozvano »tonturo«, t. j. par čevljev visok rog, ki je okrašen z zlatom in dragim kamenjem. Višja kot je žena po svojem socialnem položaju, višjo tonturo nosi. Na vrhu tonture je pritrjen pajčolan in ta okras mora nositi Druzinja celo ponoči, zato spi na lesenem vzglavju. Zelo razvita je pri moških in ženskah kadilska strast, zato ni hiše, ki ne bi imela nargileja, priprave za kajenje.

Visoko spoštovanje uživajo pri Maronitih in Druzih duhovniki, dočim se redovniki bavijo večinoma s poljedelstvom. Najvišja je poleg duhovščine tudi plemiška kasta. Plemstvo je zelo razvito, ne pozna pa raznih stopenj — vsi plemiči so principi, vse plemkinje princeze, čeprav so obute v coklje in opravljajo ista dela kakor plebejke. Po zunanosti so Maroniti in Druzi stasiti in navadno tudi lepi, posebno med ženskami je mnogo izrednih krasotic. Preživljajo se pa v glavnem s poljedelstvom, živinorejo, svilorejo in obrtjo.

Svetovna produkcija električne struje

Danes, ko se silno veliko govori in piše o elektrifikaciji, ne bo odveč, ako si nekoliko ogledamo stanje produkcije električnega toka v raznih delih sveta. Značilno je, da je potreba električnega toka v Zedinjenih državah od 54,5 milijard kwh (kilovatnih ur) v l. 1924 narasla na 98 milijard kwh v l. 1929 in da je v ameriška proizvodna in razdelilna električna podjetja vloženi 11 milijard dolarjev. V Nemčiji je narasla poraba toka od 21,25 milijard kwh v l. 1926 na 32,25 milijard kwh v l. 1929 kljub slabim finančnim prilikam. V Angliji je bilo v l. 1926 potrošenih 11,8 milijard kwh, v l. 1928 pa 15 milijard. Tudi Francija je povečala produkcijo, zlasti pa Italija, ki uvaža letno iz Švice 340 milijonov kwh. Skoro prva dežela glede elektrifikacije je pa Švica. Samo Kanada in Norveška izkazujeta večje množine proizvedene struje na glavo. Švica izvaža skoro tretjino svoje produkcije v Nemčijo, Francijo in Italijo. Švica je edina dežela, ki je svoje železnice skoro popolnoma elektrificirala. Nad dve tretjini važnih prog uporabljate električni tok.

Zadnja statistika o svetovni produkciji električnega toka je sicer iz l. 1927 in so se razmere od takrat že nekoliko spremenile, vendar ne bistveno. Glasom te statistike je bilo producirane električne struje:

V Nemčiji 25,100 milijonov kwh, 10,9% svetovne produkcije, 398 kwh na glavo; v Veliki Britaniji 13,800 milijonov kwh (6%, 304); v Franciji 11,900 mil. kwh (5,2%, 290); na Norveškem 8,600 mil. kwh (3,5%, 2862); v Italiji 9,000 mil. kwh (3,9%, 221); v Švici 4,400 mil. kwh (1,9%, 1104); na Švedskem 4,400 mil. kwh (1,9%, 721); v Rusiji 4,000 mil. kwh (1,7%, 26); v Belgiji 3,200 mil. kwh (1,4%, 410); v Avstriji 2,500 mil. kwh (1,1%, 475); na Španskem 1,800 mil. kwh (0,8%, 83); v Zedinjenih državah 97,000 mil. kwh (42,2%, 818); v Kanadi 14,200 mil. kwh (6,2%, 1495); v Argentini 0,700 mil. kwh (0,3%, 66); na Japonskem 10,600 mil. kwh (4,6%, 166);

v južni Afriki 2,300 mil. kwh (1,0%, 295); v Avstraliji 2,600 mil. kwh (1,1%, 350); ostale dežele 14,000 kwh (6,3%). Leta 1927 je torej znašala skupna količina producirane električne struje na svetu 230 milijard kilovatnih ur in je bilo po povprečni cenitvi investiranih v vse električne centrale na svetu 110—120 milijard frankov.

Kmetijsko združništvo na Češkoslovaškem

je tudi v l. 1929 silno napredovalo. K Osrednji zvezi je pristopilo v tem letu 281 novih zadrug (rajfajzenovk, električnih zadrug, tovarni spirita, strojnih in drugih kmetijskih zadrug). Koncem leta 1929 je bilo v Osrednji zvezi 3632 zadrug, od teh 1819 rajfajznovk, 1065 združnih elektrarn, 76 mlekarških zadrug itd. Vloge vseh zadrug pri Zvezi so znašale koncem lanskega leta 886,554.267 Kč, krediti zadrug pri Zvezi pa 374,135.887 Kč. Zveza ima 113,712.940 Kč rezervnih fondov. Promet Zveze je znašal lani 20,572.055.869 Kč. Sporedno z Zvezo deluje združna centrala Kooperativa kot nakupovalna zveza kmetijskih zadrug, največja trgovina s kmetijskimi pridelki in potrebščinami v ČSR, ki je lani prodala 97.549 vagonov blaga za 547,004.676 Kč. Poleg tega obstoja še elektrotehnična velenakupovalnica, trgovska družba mlekarških zadrug, družba za gojenje semenja in sadik itd. Lani je bilo odlikovanih 194 zadrugarjev-jubilantov. Dozdaj je 2081 združnih delavcev, ki so nad 25 let neprenehoma uspešno delali na združnem polju, dobilo diplome. Zdržništvo v ČSR koraka k vedno novim uspehom.

302 osebi na Češkem z nad milijon letnih dohodkov.

Češkoslovaško finančno ministrstvo je izdalo statistiko o dohodninskem davku v l. 1929. Po tej statistiki ste v ČSR 302 osebi, ki plačajo dohodnino od dohodka nad 1 milijon Kč na leto. Od teh je 164 industrijalcev, 71 kmetovalcev, 56 trgovcev in bankirjev, 3 v prostih poklicih, 2 v javni službi.

K polemiki o Ljudski univerzi v Studencih

Ne radi sebe in tudi ne radi člankarja, ampak radi institucije same, pri kateri sem sodeloval ter sem soodgovoren za njen uspeh ali neuspeh, sem dolžan podati v javnosti nekoliko odgovora z ozirom na polemični članek v sobotnem »Večerniku« pod naslovom: »Še o Ljudski univerzi v Studencih«.

Kdor količkaj pozna razmere v našem največjem delavskem centru, v Studencih, mora priznati, da so tu razmere radi preteklosti pred prevratom, radi ostrih političnih borb pred 6. jan. l. l. in radi peze socialnih prilik, ki so ves čas pritiskale na delavstvo in ga težijo še danes, prav posebne, svojevrstne. Marsikaj, kar je mogoče uvesti in doseči drugod, je po istih potih in z istimi sredstvi v Studencih izključeno. Resnica je pa seveda tudi, da ravno v Studencih marsikaj uspe, kar bi bilo drugod nemogoče vsaj na tak način ne, kakor tu. Vsak kraj, vsak sloj ima svojo individualnost, svoj značaj, po katerem se razlikuje od drugih. S tem dejstvom mora računati vsak, kdor se hoče javno udeleževati v kateremkoli kraju, ali med kateremkoli slojem. Uspeh ali neuspeh vsakega javnega udeleževanja je često v največji meri odvisen od tega spoznanja. Iz tega pa seveda sledi, da mora imeti postopek eni in istih akcij v različnih krajih in med različnimi sloji nekaj posebnega, individualnega, če hočeš računati na uspeh.

Naše delavstvo je pošteno, vestno, trezno in željno izobrazbe. Z eno besedo: dobro je, da, v marsikaterem oziru mnogo boljše od drugorodnega. Zato je v splošnem visoko cenjeno in tudi zaželjeno pri drugih narodih. Kakor pa pri našem prirostem človeku dosežeš skoro vse, kar hočeš, ako stvar zagrabiš prav in o pravem času, prav tako lahko dosežeš zelo mnogo pri našem poklicnem delavstvu, če si spoznal in upošteval njegovo mentaliteto, njegovo dušo in si ubral pravo pot o pravem času. Zato pa ti ni potreba filozofsko in bogsigaveti kako še utemeljenih programov, ampak le spoznanja, spretnost in iskrenosti. Zlasti zadnjo lastnost moram posebno povdariti, ker mora biti dana na obeh straneh in se ne da pridobiti še s tako lepim programom, ker je zadeva čuvstva, ne pa razuma. Zaupanja pa ne pridobiš ne pri našem kmetu, še manj pa pri našem delavcu kar čez noč. Zakaj oba sta bila prečesto varana, da bi sledila brez premisleka in lastne kritike raznim vabečim lepim besedam. In prav imata.

In danska Ljudska univerza, pa naša slovenska! Med njima je silna razlika, kar je docela naravno. Zakaj danska obstoja že dolga desetletja in naša je šele v najprimitivnejšem početnem razvoju. Pa saj tudi danska z vsem svojim sedanjim sistematsko programskim delom ni nastala preko noči, niti ne v par letih, ampak je morala hoditi in hodi še danes dolgo pot razvoja, ki se je izpopolnjeval od leta do leta. Ta izpopolnitev gotovo tudi pri Dancih še ni dosegla svojega viška in se bo vršila ta izpopolnitev potom naravnega razvoja še leta in leta. Lahko si sicer jemljemo ustroj danske Ljudske univerze pri nas za vzor, za katerem tremimo in bomo stremeli. A popolnoma je ne bomo nikoli presadili na naša tla iz enostavnega vzroka, ker naša Ljudska univerza (če kedaj sploh pridemo do nje) mora biti in bo naša, slovenska. Zato tudi nam ni in ne bo prihraniena pot naravnega razvoja z vsemi težkočami prav tako v vprašanju Ljudskih univerz, kakor tudi v drugih panogah.

Zato je tudi izključeno, da bi se bilo ravno v naših Studencih kar tekem par let ustvarilo nekaj tako popolnega glede ljudske izobrazbe, kakor si zamišlja to člankar v svoji gorečnosti. Že prvi dve leti života njenja te naše Ljudske univerze (za katero je člankar dobro vedel) sta dovolj jasno pokazali, da se samo z lepimi besedami in načrti ne pride nikamor, ampak da je potreba organiziranega dela. In ravno to, krajevnim prilikam prav organizirano in prav izvajano delo je pripomoglo v pretekli sezoni do tako lepega razmaha, katerega odbo-

ru ne bo »zavidal« noben resničen prijatelj ljudske izobrazbe, ampak ga bo de le vesel.

In ali je res vozila studenška Ljudska univerza v pretekli sezoni dr. Ozvaldov »bolj ali manj pisan predavalni omnibus« in »vrgla poslušalcem konglomerat«, kakor trdi člankar ter »vodila in usmerjala delo brez programa« in radi tega dosegla »kljub velikemu uspehu vsled neorientiranosti in breznačelnosti v programu negativno postavko v svoji bilanci«?

Kogar zanima ta svojevrstna trditev člankarja, naj si še enkrat prečita imena predavanj in predavateljev v minuli sezoni. Najbrže bo našel, da v tem »omnibusu« ni bil sam »konglomerat«, ampak da je mnogo vezi in izbire bodisi v predavanjih samih, kakor tudi v predavateljih. Torej je morala ineti dotična pectorica, »ki je vodila in usmerjala vse delo« vendarle program in tudi cilj. Kajti naslovi predavanj, predavatelji in številno delavstvo, ki je posečalo predavanja, se niso sešli kar tako slučajno, kakor se n. pr. slučajno napravi — konglomerat. Da pa ti programi res niso bili pisмено izdelani in vsestransko utemeljeni, kakor si jih menda zamišlja člankar, prav rad priznam. Zakaj program je eno, realno življenje s svojimi razmerami pa drugo.

Glavni cilj Ljudske univerze v Studencih je bil in bo moral ostati po mojem osebnem mnenju še nekaj let ta-le: V širokih delavskih plasteh vzbuditi zanimanje za izobrazbo; iztrgati našega delavca in delavko, ki ju muči v težkih življenjskih prilikah toliko skrbi in trpljenja, vsaj enkrat na teden za dobro urico iz vsakdanje močvare, da pozabita na to pezo in usmerita svoj pogled drugam, da tudi o drugih stvareh razmišljata in govorita. Kratkotomalo: da živita poleg fizičnega tudi duhovno življenje.

In ta glavni namen je bil v minuli sezoni dosežen ter s tem ustvarjen temelj za nadaljno izobrazbo našega delavca. Krajevni činitelji pa imajo dolžnost, da to lepo započeto in mnogo obetajoče delo ne samo v tem pravcu nadaljujejo, ampak tudi izpopolnijo, kakor bodo zahtevale prilike in razvoj institucije same in v kolikor bodo pripuščale druge okolščine.

Gotovo je, da so javne ustanove vse podvržene javni kritiki, ki pa naj se izreče v primerni obliki in o pravem času. Tako tudi Ljudska univerza v Studencih ne dela v tem oziru nobene izjeme. Seveda pa ne more nikomur predpisati potrebnega takta. Žal mi je le, da je v mojem poročilu tiskarski škraf izpremenil besedo »laskavo« v »lokavo«, kar je najbrže osebno užalilo avtorja, in kar je menda dako povod začnjenemu članku. — Če pa kdo res »hoče z besedo in dejanjem k uspehu te velevažne ustanove doprinesiti vse svoje sile«, ve, kje je odbor ter se lahko direktno obrne nanj bodisi ustno ali pisмено, ne pa potom časopisja in še to ob neugodnem času. Uverjen je lahko, da bo odbor vsako dejansko pomoč rad sprejel in jo uvaževal.

Hron.

Sport

Domači sport.

Celje: Atletik SK:SK Celje 4:1 (0:1). Tekma za pokal MO.

Ljubljana: SK Ilirija:SK Hermes 8:3 (6:0); ASK Primorje:SK Svoboda 8:2 (3:2).

Zagreb: Concordia:Železničarji 3:0 (1:0); Hašk:Viktorija 3:2 (2:0); Građanski:Sokol 2:1 (1:0).

Beograd: prvenstvene tekme: Grafičar:Jedinstvo 2:1 (0:1); Soko:Busk 6:1 (4:1).

Državno prvenstvo v ping-pongu.

V Murski Soboti so se včeraj končale ping-pong tekme za državno prvenstvo in so rezultati naslednji: I. g o s p o d j e: 1. Janoš Nemed (SK Mura); 2. Mecer (Sombor); 3. Maksimovič (Sombor); II. d a m e: 1. Legenstein (Čakovec); 2. Erži Jonas (SK Mura); 3. Marica Cimperman (SK Mura); III. g o s p o d j e v d v o j e: 1. bratje Nemed; IV. d a m e v d v o j e: 1. Erži Jonas-Cimperman; V. m e š a n i p a r i: 1. Erži Jonas:Janoš Nemed.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

103

»Cezar!« je dejal z gnevom, ki se je družil z grozo. »Cezar!... Ah, spoznaj vso mojo misel, spoznaj vso resnico!... Med tolikimi števili kardinalov, ki preže na tvaro ter snujejo mojo smrt, med tolikimi velikaši, ki n tihem žele mojega padca, želi moje smrti najbolj goreče — Cezar, tvoj brat in moj sin! Ne ugovarjaj mi... Proučeval sam ga... Zalotil sem čudne poglede v njegovih očeh, poglede, v katerih se je bliskala misel očetomorstva... Uganil sem, tako ti pravim!... Cezar hoče biti papež namesto mene... Če pride Cezar semkaj, pride zato, da me umori...«

»Oče, vi se motite, prisegam vam... Saj sem vendar tudi jaz spoznavala Cezarjevo dušo!«

»Lukrecija, Lukrecija!« je kričnil stari z očividno grozo, prisezi mi, da ne boš klicala Cezarja!...«

»Če vas more to pomiriti, oče, vam prisegam.«

»Dobro, hčerka!... Vedel sem, da boš branila svojega očeta... Daj, da te poljubim.«

Lukrecija je pristopila in se dala poljubiti na čelo.

»Idi zdaj,« je povzel stari Borgia. »Potreben sem počitka... Jutri mi lahko poveš natančneje o maščevanju, ki ga pripravljate nesrečnemu demonu naše rodbine...«

Lukrecija se je umaknila. Kakor hitro pa je dospela v svoje sobane, je njen obraz izgubil tisti nežni videz, ki ji je služil za krinko pred očetom.

Uro kasneje je poslala v Italijo brzega sla, ki je imel izročiti Cezarju kratke besede-

»Neizogibno je, da prideš na Caprero in pustiš vse druge reči. Pričakujem te.«

LVIII.

Tja v en dan.

Ubogi Ragastens se je med tem strašno mučil. Toda njegov delavni duh tudi med mukami ni počival. Prvi udarec je bil gotovo krut; in slava, ki si jo je pridobil, mu ni mogla odtehtati žalosti nad tem, da je izginila Primavera.

Kaj bi mu vse drugo — brez nje? Karkoli je storil, vsega se je bil lotil le zato, da si pridobi Primavera. Če je bila ona mrtva ali izginila, je bil ves Ragastensov trud zaman.

Kakor hitro se mu je vrnila zavest, je Ragastens poklical staro komornico, ki je bila naznanila nesrečo, in jo je dolgo izpraševal. Toda dobra žena je mogla samo potrditi svojo povest. Velik del noči je porabil v to, da izpraša istotako vse služabnike v palači, a ni mogel spraviti iz njih nobenega resnega podatka; in niti častnik, ki je bil na straži, takrat, ko je Beatrice odšla, ni vedel ničesar, kar bi moglo razjasniti skrivnost.

Potrj od dnevnih naporov in vrhu tega še obupan, se je Ragastens vrnil domov ter naposled zaspal težko spanje, polno sanj. Drugo jutro, ko se je prebu-

dil, je zagledal Giulija Orsini na pragu svoje sobe.

»Dragi prijatelj,« mu je dejal ta, »v palači se zbirajo poveljniki k posvetovanju. Zdaj je potreba preudarjati, kako izkoristiti zmago. Cezar je popolnoma poražen, njegova armada razpada. Marširali bomo na Rimini, in nato na Bologno in Piombino... Italija je rešena... In ob tej priliki smo mislili, da bi morali vi prevzeti poveljstvo združenih vojnih sil. Zborovanje je sklicano v prvi vrsti z namenom, da vam poveri ta naslov.«

»Jaz ne pridem v zborovanje,« je odgovoril Ragastens.

»Kaj pravite?« je vskliknil Orsini osuplo.

»Pravim, da odklanjam častni naslov, ki mi ga hočete vi in vaši prijatelji podeliti. Dovolj je drugih neustrašenih in bistroumnih poveljnikov, ki lahko vodijo armado do njenih bodočih zmag. Moje življenje pa ni več svobodno: mlada kneginja je izginila iz Monteforta — ali jo najdem, ali pa poginem pri tej nalogi.«

Orsiniju je postalo mehko. Pomolil je Ragastensu roko:

»Oprostite mi, prijatelj... pozabil sem bil, kakor smo v svojem sebičnem veselju vsi pozabili vašo ljubezen... Da, prav imate, in jaz nimam tistega žalostnega poguma, da bi vas le z eno besedo poizkušal pregovoriti... Lahko pa vam povem, da smo vsi kar nas je, pripravljani pustiiti vse ter pred vsem pomagati vam pri vašem podjetju...«

Ragastens je zmajal z glavo.

»Rajši sem sam,« je dejal. »Ako vas bom pozneje potreboval, dragi prijatelj...«

»Razpolagajte z mojim življenjem, z življenjem nas vseh!...«

»Zapomnil si bom to besedo... Toda v tem trenutku si z bojem ni pomagati; treba je zvižaje. Jaz ne odhajam v bitko: pred vsem je treba poizvedovati... In v to svrhu, še enkrat vam ponavljam, je neizogibno, da sem sam...«

»A za vse slučaje ne pozabite, da puščamo v Montefortu posadko tritisoč mož. Ta mala vojska je na vašo razpolago, kakor hitro ji daste znamenje. Kar se tiče denarja, ki bi ga utegnili potrebovati, so vam vse moje skrinje odprte, in moj oskrbnik pride še to minuto po vašo povelja. Toda še eno besedo, dragi prijatelj: ali se ne boste poslovili od najinih tovarišev?...«

»Zanašam se na vas: vi me boste vredno nadomeščali...«

»Idite torej! In da bi uspeli!«

Prijatelja sta si bratovsko podala roke ter si jih vroče stisnila. Nato je Orsini odšel, žalostno majaje z glavo. Kajti njegovo prepričanje je bilo enako mnenju vseh drugih poveljnikov: da je kneginja Beatrice poginila kot žrtev svoje občeznane predrznosti.

Edini Ragastens je ostal neomajen v svojem zupanju. Primavera je izginila, da... Toda mrtva ni mogla biti! Vse vitezove sumnje so se bile polagoma osredotočile okrog imena: Lukrecija Borgia!

Lukrecija je bila prišla v Monteforte. Lukrecija je govorila z njim. Lukrecija mu je zagrozila z maščevanjem, ko je videla svoje ponudbe odklonjene. Toda kaj

je mogla storiti s Primaverom?... Ali je sploh verjetno, da bi se bilo Cezarjevi sestri posrečilo priti v palačo Alma?

Ragastens je torej sumil Lukrecijo Borgia. Toda nemogoče mu je bilo, spraviti svoj sum v jasne obrise. Samo to si je venomer ponavljal s čudno silo prepričanja, da ona živi, da ga čaka, in da je njegova trdna volja, poiskati jo in jo oti...«

Poklical je Spadacappo ter mu ukazal vse, česar je bilo treba pred dolгим potovanjem. V tem trenutku je vstopil oskrbnik Giulija Orsini, ki ga je prišel vprašati o njegovih željah. Ragastens je velem napolniti torbe ob sedlu Spadacappovega konja z zlatniki, kajti zdelo bi se mu bilo razžaljenje za Orsinijevo prijateljstvo, če bi ne bil posegel v njegove skrinje, kakor ga je povabil.

Kmalu nato se je v spremstvu Spadacappe odpravil na pot. Toda Giulio Orsini mu je bil priredil presenečenje. Ko je stopil skozi portal palače Orsini, kjer je stanoval, je videl na cesti dvojno vrsto vojakov, ki so mu izkazali vojaške časti!

Med klicanjem vojakov in množice je Ragastens odjedzil.

V bližini mestnih vrat je našel poveljnike, ki so ga pričakovali ter ga pozdravili z viharinimi: Vivat! Ragastens se od same silne ganjenosti ni hotel ustaviti. Zaklical jim je:

»Do svidenja!«

Nato je izpodbodel konja v galop ter naglo oddirjal.

»Kam pa odhajava, gospod vitez?« ga je vprašal Spadacappa kmalu nato.

»Tja v en dan!« je odgovoril Ragastens.

Beseda je bila skoraj da pravilna. Ragastens je imel samo eno, edino sled. Kakor bralec ve, je bil izprašal tistega častnika, ki je videl Primavera odhajati. In ko je hotel vitez vedeti, v katero stran je odšla mlada kneginja, je odgovoril:

»Tja!...«

Pokazal je cesto, ki je vodila blizo četrte ure pod montefortskim obzidjem, dokler ni krenila na polje. To je bila pač le negotova sled. Toda Ragastens se je moral zadovoljiti z njo. In tako se je spustil po nakazani mu cesti.

Čez kako uro brzega dira je stal Ragastens pred osamljeno kmetjsko pristavo. Ves čas doslej ni bil srečal niti krčme, niti kakršnegakoli bivališča. Zato je skočil s konja ter stopil v veliko izbo te kmetije, da si ne s posebnimi nadami.

Stara ženska je predla s preslice. Blizo nje je deček kakih dvanaestih let vezal dračje v butare. Moški so nedvomno delali na polju.

»Mir in pozdrav vam, dobra starka!« je pozdravil Ragastens po tamošnji navadi.

»Mir in zdravje!« je odgovorila starka. »Andrea, stopi po vrč sveže pijače za tujca, ki nam ga Bog pošilja...«

»Hvala, dobra ženska! Ničesar ne potrebujem... ničesar, le nekaj bi rad povprašal.«

Birmska darila

najceneje pri J. Mulavec, Maribor, Kralja Petra trg 1. Ogled neobvezen, neugajajoče se zamenja ali vrne denar. 1509

Elektroinštalacije,

montaže vil, stanovanj, tovarniških poslopjij vsaka montažna popravila, popravila motorjev najcenejše izvršuje Ilič & Tichy, Maribor, Slovenska ul. 16. Velika izbira svetilk, elektroblaga, motorjev po konkurenčni ceni. XII

Pes,

mlad rjav dakel, sliši na ime »Bobi«, se je zatekel. Na ovratniku znamka 389 in dva kraguljčka. Obvestila na naslov Melanija Koderman, Cankarjeva ulica 6. 1540

Novo zidano hiša

na prodaj, 4 sobe, 2 kuhinji, vrt in veranda, 10 minut od glavnega trga. Naslov v upravi lista. 1536

Za birmo

kupite svojemu birmancu foto-aparat, ker ga bo ta najbolj razveselil. Foto-centrala Vlašič, Trg svobode št. 6. 1492

Opremljeno sobo

z električno razsvetljavo, v sredini mesta oddam boljsemu solidnemu gospodu ali starejši dami. M. Berdajs, Trg svobode. 1542

Predtiskanje najmodernejših vzorcev,

kakor tudi popravilo svilenih nogavic v ateljeju za perilo Rupnik, Slovenska ulica 20. 833

Najvišje cene

plača za staro zlato, srebro in novce kakor tudi za zobovje M. Ilger-ja sin, Maribor, Gosposka ulica 15. 1548

Gramofone

popravlja najboljše in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica. 14. 602

Meblrano sobo,

leno in zračno v Sodni ulici oddam takoj. Vprašati v trgovini Ivan Kravos, Aleksandrova c. 13. 1515

Novo zidano hišo

z vrdom takoj prodam. Aljaževa ulica 5. Natančneje se izve v trafiki, Tržaška cesta 44. Maribor. 1535

Inserirajte

V

„Večerniku“

GOTOVE OBLEKE!
TRENCHCOATS!
kupite zelo ugodno in poceni. — Pridite in oglejte si v trgovini

S. Amon - Maribor
Dvorakove cesta 4
vis á vis kavarne Orient.

otroške, deške in moške hlače, delavske in modne

Posebna obvestila se ne bodo izdajala.

Potrži neizmerno žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom pretresujočo vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oziroma oče, tast in stric, gospod

Andrej Rudež

kaznilniški nadpaznik v pokoju,

v nedeljo, dne 25. maja 1930 ob 20. uri po dolgi, mučni bolezni, previden s tolažili sv. vere v 69. letu svoje starosti boguvdano preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v torek, dne 27. maja 1930 ob pol 17. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na magdalensko pokopališče na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo darovana dne 20. maja 1930 ob 7. uri v župni cerkvi pri sv. Magdaleni. 1543

MARIBOR, dne 26. maja 1930.

Josipina Rudež, soproga; Stanko Rudež, carinik. Josip Rudež, strokovni učitelj, sinova; Leopoldina Rudež, sod. uradnica, hčerka; Vida Rudež, rol. Agrež, snaha; Ksenija Rudež, vnučinja. — Ter vsi ostali sorodniki.

Dr. Kern

Prva pomoč ponesrečenim živalim

knjiga polna ilustracij. Važna za kmetovalce in živinorejce.

Cena Din 34.— s poštnino Din 36.—.

Naroča se v

knjigarni Tiskovne zadruga, Maribor

Aleksandrova cesta 13